

Шевченко Людмила Миколаївна

Педагогічний стаж: 7 років.

Кваліфікаційна категорія: спеціаліст першої категорії.

Освіта: Сумський державний університет, 2007; Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка (аспірантура), 2020.

Науковий ступінь: доктор філософії.

Педагогічна ідея

«Формування адаптабельності учнів до життєвих викликів на уроках інформатики засобами тренінгових та проєктних технологій»

Відомо, що процес адаптації – це постійний процес, який супроводжує людину впродовж усього життя. Науковці визначають адаптацію як пристосування організму, що відбувається на різних рівнях: фізіологічному, соціальному, психологічному. Роль освіти в адаптації дитини до життєвих обставин грандіозна. Навчаючи, намагаюсь зробити школярів адаптабельними до життєвих викликів. Звідси завдання моєї діяльності:

виховувати незалежну особистість, що має право на вільний вибір, відповідальну за нього;

навчити школярів застосовувати отримані знання практично;

формувати вміння операційно мислити, тобто планувати структуру цілеспрямованих дій, власну діяльність; будувати інформаційні моделі, організувати пошук інформації, структурувати спілкування людей відповідно до компетенції сторін, інструментувати свою діяльність;

розвивати інформаційну культуру;

формувати в учнів предметні та ключові компетентності.

Вирішуючи поставлені завдання, надаю перевагу тренінговим та проєктним технологіям. На мою думку, при впровадженні тренінгових технологій збільшується зацікавленість предметом, забезпечується зв'язок теорії та практики, активізується навчально-пізнавальна діяльність, відбувається залученість усього колективу, збільшується згуртованість, формуються вміння працювати в команді, ефективно й швидко вирішувати поставлені завдання, посилюється практичне закріплення нового матеріалу.

За допомогою тренінгового навчання активізую учнів, стимулюю інтерес до пізнання; результат якого досягається у взаємодії всіх учасників тренінгу; учасники можуть відкрити в собі нові можливості, відчуття того, що вони знають і вміють більше, ніж до цього часу думали про себе.

Урок з використанням тренінгових технологій починаю з емоційного налаштування всієї групи. Це дає мені можливість легко давати інструкції одразу всім учасникам. Зважаючи на те, що окремі учасники неспроможні відразу брати активну участь у навчанні, відчувають обмеження можливостей у засвоєнні матеріалу, емоційне налаштування допомагає їм адаптуватися.

З цією метою використовую вправу «Емоція», де подаю різну інфографіку: <https://cutt.ly/qPSzJn7>, <https://cutt.ly/4PSxs2h>, <https://cutt.ly/8PSxzm1>.

Для перевірки попереднього матеріалу використовую інтерактивні вправи: <https://cutt.ly/lPSceIF>, <https://cutt.ly/rPScTca>.

Метод «мозковий штурм» як елемент тренінгового навчання застосовую як для обговорення всією групою учасників, так і в малих групах. Його мета – сформулювати якомога більше ідей на запропоновану тему. Вважаю, що це стимулює мислення і є зручним для відбору кращих ідей. Для реалізації використовую спільні дошки, спільні презентації, редактори для інтерактивних вправ: <https://cutt.ly/JPSmdOZ>, <https://cutt.ly/aPSn3e5> (лінк копіювати), <https://cutt.ly/PPSnYaD>.

Використовую міні-лекції, які тривають не більше 10-15 хвилин, щоб стисло донести нову інформацію, розповісти, як виконувати певні дії, що їх згодом опануватимуть самі учасники в ході практичних вправ. Використовую презентації, відео, демонстрацію власного екрана.

Рольові ігри як інструменти тренінгових технологій передбачають використання різних видів активності учасників уроку-тренінгу: фізичної (руханка); соціальної (активність у соціальному оточенні-комунікація, взаємодія, взаємосприйняття); змістовної стосовно тематики тренінгу. Відповідно до того, яка активність домінує, таке завдання й вирішуватиме гра. Наприклад, якщо застосовую фізичні вправи, які не пов'язані зі змістом матеріалу, то вони виконують роль розминки, слугують засобом пожвавлення групи.

Рольова гра – це також і ефективна навчальна методика. За її допомогою можу проаналізувати альтернативні способи дій, ідеї, запропоновані для виконання завдання гри, зміни ситуації на краще; допомагаю учням набутти впевненості у своїх силах під час практичних дій або репетиції певної події, закріпити засвоєний матеріал шляхом забезпечення зворотного зв'язку. Таким чином додаю до навчального процесу елемент розваги.

Використовую роботу в малих групах. На мою думку, на відміну від занять у складі всієї групи, коли люди є переважно пасивними одержувачами інформації, заняття в малих групах передбачає активність учасників, їхню жваву взаємодію одного з одним, вироблення ними власних ідей та виявлення творчості в інших формах.

Метод малих груп, вважаю, зручний у застосуванні, коли учасникам потрібно: виконати завдання, поставлені вчителем; навчитися взаємодіяти, адаптуватися до тематики уроку <https://cutt.ly/aPSQXtS>.

Упроваджую у свою практику спільні презентації. Це така форма взаємодії і представлення матеріалу, коли кожне повідомлення присвячується якомусь одному з кількох аспектів (вимірів, поглядів) однієї теми.

Стимулюю генерування ідей і в інший спосіб: записую кілька різних, але взаємопов'язаних питань з теми обговорення на окремих аркушах фліп-чартного паперу (або на спільній дошці). Тоді учасники, пересуваючись по колу між цими аркушами, записують на них свої ідеї.

Окрім тренінгових технологій у своїй діяльності використовую різні форми організації навчального процесу: індивідуальну, групову, колективну. Створюючи умови для творчої діяльності, використовую активні й інтерактивні методи навчання, цифрові технології, які роблять урок не тільки сучасним, а й цікавим. Розвиваючи творчі здібності учнів, дотримуюсь певних правил: відкритості, діяльності, зворотного зв'язку, індивідуальності, свободи вибору.

Для розвитку інформаційної культури учнів опановую сучасні засоби обробки інформації. Та цього, виявляється, замало. Щоб бути на одній хвилі із молодими ютуберами, інстаграмерами, тіктокерами, розвиваю власну цифрову компетентність. Вона дає змогу впевнено, критично й відповідально використовувати цифрові технології не тільки для професійної діяльності, а й для адаптабельності дітей до життєвих викликів.

Моє життєве кредо – *semper tiro* (завжди учень). Я не тільки навчаю, а й підвищую свій професійний рівень. Постійно відвідую офлайн- та онлайн-семінари, конференції, вебінари, вивчаю світовий досвід з питань застосування цифрових технологій, використання хмарних технологій, психології, інклюзії, НУШ, сучасних наук (<https://cutt.ly/kPSR76U>). У 2020 році закінчила аспірантуру Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, де здобула вчений ступінь доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта/педагогіка».

Проведене мною під час навчання в аспірантурі дослідження показало, що в умовах цифровізації сучасного суспільства й модернізації освіти обов'язковим технологічним інструментом для підтримання і реалізації освітнього процесу є хмарні технології. Їх використання сприяє формуванню вмінь операційно мислити, вибудовувати інформаційні моделі, організовувати пошук інформації, структурувати спілкування людей відповідно до компетенції сторін, інструментувати свою діяльність відповідно до життєвих викликів.

Тому, працюючи над проблемою «Використання хмарних технологій на уроках інформатики», використовую хмарні технології в процесі навчання у різних їх формах і на різних рівнях, що є не тільки ефективним інструментом формування

інформаційно-цифрової компетентності учнів, а й дозволяє мені створити цифрове освітнє середовище, яке є продуктивним під час виконання творчих проєктних завдань та є основою для організації різних форм освітньої діяльності.

На мою думку, найкраще реалізуються всі мої завдання під час організації проєктної діяльності учнів. Її впровадження, вважаю, сприяє:

- створенню умов для формування та розвитку внутрішньої мотивації учнів до більш якісного оволодіння загальною комп'ютерною грамотністю;
- підвищенню розумової активності учнів та набуттю навичок логічного мислення щодо проблем, пов'язаних із реальним життям;
- мовному розвитку учнів;
- розвитку індивідуальних особливостей учнів, їх самостійності, потреби в самоосвіті;
- найбільш результативному вирішенню завдань освіти, розвитку та вихованню особистості учня;
- зміні ролі вчителя в освітньому середовищі для формування незалежної особистості, що має право на вільний вибір.

Зокрема в процесі викладання дисципліни впроваджую проєктну діяльність засобами комп'ютерного моделювання в рамках STEM-освіти, що сприяє формуванню наскрізних вмінь, спільних для всіх ключових компетентностей здобувачів освіти та навичок самостійної, дослідної, пошукової діяльності кожного учня. З метою залучення молоді до використання цифрових технологій, підвищення рівня знань, умінь та навичок учнів з комп'ютерної графіки, популяризації серед молоді кращих інформаційних проєктів проводила конкурс комп'ютерної графіки «STEM – весна».

Активний розвиток сучасних технологій, в тому числі інформаційних, дозволяє мені використовувати STEM-технологій для реалізації проєктів (<https://cutt.ly/qPSENaG>).

Результатом спільної проєктної діяльності є перемога у Всеукраїнській програмі розвитку шкільних медіа «Youth MediaLab» (Проєкт Youth MediaLab реалізує громадська організація «Комунікації для змін» за підтримки Міністерства освіти та науки та Проєкту «Зміцнення громадської довіри» (UCBI II), що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID). Як визнання й знак перемоги отримали обладнання для медіа-студії (<https://cutt.ly/zPSRr2f>).

Мої учні, працюючи над проєктами, підвищують рівень власної цифрової та медійної грамотності, зокрема вчать орієнтуватися в сучасному інформаційному просторі, розрізняти правду від маніпуляцій та самим створювати сучасний якісний мультимедійний продукт. Шкільна редакція створює цікавий журналістський контент, який розміщує на власному youtube каналі та платформі <https://yml.com.ua>, бере участь у різних конкурсах.

Моделюючи урок, вибираю форми й методи роботи, спрямовуючи їх не лише на засвоєння знань, орієнтування учня в темі, а й на те, щоб кожен із них був здатний

до самоконтролю й самоцінювання. Прагну в дітях пробудити самоусвідомлення, зробити слабкого учня сильним, сильного – ще сильнішим, а всіх в цілому – конкурентноспроможними в майбутньому. Пропоновані мною вправи для формування понять з предметної галузі передбачають використання системи завдань, які характеризуються як науковістю, так і доцільністю, доступністю, цілеспрямованістю, різнорівневістю й послідовністю.

Стів Джобс сказав, що для того, щоб дійсно бути задоволеним своїм життям, необхідно робити те, що любиш. А для того, щоб знайти те, що любиш, необхідно йти за покликом серця та інтуїції. І сьогодні моє серце та інтуїція привели мене до школи. Люблю дітей, люблю школу, люблю свою професію.

Покликання на відеорезюме: https://www.youtube.com/watch?v=S8qhQ_q9_Qs